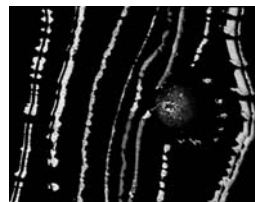

| OSTRAVA KAMERA OKO – KAREL REISZ

| WILLIAM LUBTCHANSKY – SVĚDEK SVĚT(L)A

| OD EXTÁZE K UCHVÁCENÍ – DĚJINY ŠPANĚLSKÉHO EXPERIMENTÁLNÍHO FILMU

cykly	R	Ostrava Kamera Oko – Karel Reisz	I s. 06
	L	William Lubtchansky – svědek svět(l)a	I s. 11
	Š	Od extáze k uchvácení	
		– Dějiny španělského experimentálního filmu	I s. 16
	D	Den dětí	I s. 23
Út	01.06.	17.00	Karel Reisz SLADKÉ SNY I USA 1985 čes. tit. + krátký film celkem 128 min. R
		20.00	Karel Reisz MORGAN, PŘÍPAD ZRALÝ K LÉČENÍ I Velká Británie 1966 čes. tit. + krátký film I celkem 126 min. R
St	02.06.	15.30*	VESELÝ CIRKUS pásmo animovaných filmů pro nejmenší I ČSR 1951–71 44 min. D
		17.30	Charles Chaplin CIRKUS I USA 1928 ang. mezitit. 62 min. ozvučený němý film D
		20.00	Karel Reisz FRANCOUZOVA MILENKA I Velká Británie 1981 čes. tit. 115 min. R
Čt	03.06.	17.30*	Chaim Tabakman ŠIROCE OTEVŘENÉ OČI I Izrael – Francie – SRN 2009 čes. tit. 91 min.
Pá	04.06.	17.30*	Václav Vorlíček KDO CHCE ZABÍT JESSII? I ČSR 1966 77 min.
		20.00	Karel Reisz ISADORA I Velká Británie 1968 orig. verze s překl. 127 min. R
Po	07.06.	17.30	Ingmar Bergman ÚSMĚVY LETNÍ NOCI I Švédsko 1955 čes. verze 102 min.
		20.00	Jacques Doillon MALÝ KRIMINÁLNÍK I Francie 1990 čes. tit. 100 min. L první uvedení v Ponrepu
Út	08.06.	17.30	Man Ray – László Moholy-Nagy – Oskar Fischinger I MISTŘI KLASICKÉ AVANTGARDY I pásmo krátkých filmů celkem 82 min.
		20.00	François Truffaut ŽENA OD VEDLE I Francie 1981 čes. tit. 100 min. L
St	09.06.	17.30	Peter Schamoni JARNÍ SYMFONIE I SRN – Rakousko – Švýcarsko 1982 čes. tit. 99 min.
		20.00*	Otar Ioseliani PODZIMNÍ ZAHRADY I Francie – Itálie – Rusko 2006 čes. tit. 115 min. L
Čt	10.06.	17.30*	MR. DR. CHAIN PIŠKANDERDULÁ ANEB MODLITBA ZA LOUTKU I ČR 1963–2010 pásmo krátkých filmů celkem 82 min.
		19.30*	Philippe Garrel PRAVIDELNÍ MILENCI I Francie 2005 čes. tit. 178 min. L
Pá	11.06.	17.30	Ingmar Bergman HUDBA V TEMNOTÁCH I Švédsko 1947 čes. tit. 82 min.
		19.30	Sacuo Jamamoto VÁLKA A LIDÉ I Japonsko 1970–73 čes. tit. 170 min. první uvedení v Ponrepu
Po	14.06.	17.30	Stanislav Látal DOBRODRUŽSTVÍ ROBINSONA CRUSOE NÁMOŘNÍKA Z YORKU I ČSR – SRN 1981 + krátký film celkem 78 min.
		20.00*	CESTOVNÍ DENÍKY I Španělsko 1958–2007 pásmo experimentálních filmů I celkem 78 min. Š

Út	15.06.	17.30	Štefan Uher ORGAN I Slovensko 1964 90 min.
		20.00*	APROPRIACE – SKVĚLÁ SUPER OSMÍČKA I Španělsko 1975–2008 pásmo experimentálních filmů I celkem 70 min. Š
St	16.06.	17.30*	ANIMOVANÉ EXPERIMENTY: RYTMUS, SVĚTLO A BARVA I Španělsko 1956–2008 pásmo experimentálních filmů I celkem 58 min. Š
		20.00*	José A. Sistiaga ... ERE ERERA BALEIBU IZIK SUBUA ARUAREN... I Španělsko 1968–70 bez dialogů 70 min. Š
Čt	17.06.	17.30	Marlen Chucijev VLAKY SE VRACEJÍ I SSSR 1958 čes. tit. 82 min.
		20.00*	PRŮZKUM – METAFILM I Španělsko 1969–2009 pásmo experimentálních filmů I celkem 75 min. Š
Pá	18.06.	17.30*	Michael Winterbottom TRISTRAM SHANDY I Velká Británie 2005 čes. tit. 92 min.
		20.00*	Iván Zulueta UCHVÁCENÍ I Španělsko 1980 ang. tit. 105 min. Š
Po	21.06.	17.30	Patrice Leconte MANŽEL KADERNICE I Francie 1990 čes. tit. 76 min.
		20.00	Rainer W. Fassbinder LILI MARLEEN I SRN 1980 čes. tit. 108 min.
Út	22.06.	17.00	Robert Z. Leonard VELKÝ ZIEGFELD I USA 1936 čes. tit. 141 min.
		20.00*	Soleymane Cissé SVĚTLO I Mali – Burkina Faso 1987 čes. tit. 105 min.
St	23.06.	17.30	Edward Dmytryk POD KOPYTY STÁD I USA 1966 čes. tit. 103 min.
		20.00*	Werner Herzog AGUIRRE, HNĚV BOŽÍ I SRN 1972 čes. tit. 100 min.
Čt	24.06.	17.30	Marlen Chucijev ČERVENCOVÝ DEŠŤ I SSSR 1967 čes. tit. 101 min.
Pá	25.06.	17.30*	Richard Dindo KDO BYL KAFKA? I Švýcarsko 2006 čes. tit. 98 min. DVD projekce
		20.00*	Werner Herzog NOSFERATU – FANTOM NOCI I SRN 1978 čes. tit. 106 min.
Po	28.06.	17.30*	Jaromil Jireš ... A POZDRAVUJI VLAŠTOVKY I ČR 1972 85 min.
		20.00*	Werner Herzog KAŽDÝ PRO SEBE A BŮH PROTI VŠEM I SRN 1974 čes. tit. 109 min.
Út	29.06.	17.30*	Rodrigo Plá VNITŘNÍ POUŠŤ I Mexiko 2008 čes. tit. 112 min.
		20.00	Sergej Bondarčuk BOJOVALI ZA VLAST I SSSR 1975 čes. tit. 148 min.
St	30.06.	17.30*	Charles Burnett ZABÍJEČ OVCÍ I USA 1977 čes. tit. 83 min.
		20.00*	CENA ANDREJE „NIKOLAJE“ STANKOVIČE ZA ROK 2009

filmy označené * jsou přístupné i pro nečleny Ponrepa | vstupné 60,- Kč
I změna programu vyhrazena | www.bio-ponrepo.cz

promítací síň NFA PONREPO | Bio Konvikt | Bartolomějská 11 Praha 1
I pokladna | po-pá 15.30–20.15 | tel. 226 211 866

karel reisz | morgan, případ zralý k léčení | 1966

john fowles a karel reisz při natáčení filmu
'francouzova milenka' | 1981

karel reisz a vanessa redgraveová
při natáčení filmu
'morgan, případ zralý k léčení' | 1966

I OSTRAVA KAMERA OKO – KAREL REISZ

Út | 01.06. | 117.00 | SLADKÉ SNY |

| USA 1985 | čes. tit. | + krátký film | celkem 128 min.

Út | 01.06. | 20.00 | MORGAN, PŘÍPAD ZRALÝ K LÉČENÍ |

| Velká Británie 1966 | čes. tit. | + krátký film | celkem 126 min.

St | 02.06. | 20.00 | FRANCOUZOVA MILENKA |

| Velká Británie 1981 | čes. tit. | 115 min.

Pá | 04.06. | 20.00 | ISADORA |

| Velká Británie 1968 | orig. verze s překl. | 127 min.

Ostrava Kamera Oko
International Experimental
Film Festival

karel reisz | francouzova milenka | 1981

I Město Ostrava zažádalo v loňském roce o titul Evropské hlavní město kultury 2015. K prvním iniciativám kandidatury patří právě připomenutí osobnosti Karla Reitze, upozornění na ostravské kořeny světoznámého spoluzakladatele britské nové vlny. Výstava ostravské kultury, která se koná od 24. května až do září v Praze, má za cíl vytvořit základ pro kompletní reiszovskou přehlídku 2015 s mnoha doprovodnými odbornými akcemi. Už od září 2009 zdobí dům č. 25 na hlavním ostravském náměstí – tj. Masarykově – Reiszova pamětní deska ve tvaru objektivu. Naše přehlídka je „předsunutou“ součástí festivalu Ostrava Kamera Oko, mezinárodního filmového festivalu se zaměřením na kameramanskou tvorbu. (Jakub Felcman, Fresh Films)

I Karel Reisz bývá někdy řazen ke klasikům zvůných jmen jako Anthony Asquith, Carol Reed či David Lean. Původem Čech s britskou výchovou i vzděláním, je především neodmyslitelnou součástí britské kinematografie 50. a 60. let minulého století. Jako recenzent a kritik časopisů *Sequence* a *Sight and Sound*, jako programátor archivního kina BFI, jako tvůrce průmyslově reklamních filmů i jako produkční kolegů Lindsay Andersona či Tonyho Richardsonska spoluvytvářel hnutí mladých autorských dokumentaristů *Free Cinema*, usilující o svobodu autorské výpovědi. Utvářel filmovou podobu bouřlivě nekonformní a svobodomyšlné mladé generace swingujících šedesátých let v jejich druhé polovině. Pak se stal na dalších zhruba dvacet let součástí britského (částečně i amerického) filmového průmyslu, ovšem bez poplatnosti komerčním trendům, třebaže např. umírněnému happy endu se nikdy nebránil. Ke své tvorbě přistupoval z pozice přesvědčení o sociální sounáležitosti, jakož i hloubavé přemýšlivosti a emocionalit. Omezení na techniku mu bylo natolik cizí, že mj. odmítl nabídku režirovat jedno z pokračování volné série *Hvězdných válek*.

I Tomu také odpovídá typ hrdiny snad všech jeho filmů: jedinec, jenž v podstoupeném dobrodružství ztrácí půdu pod nohama, ztrácí sebe sama. Či dilem okamžiku ztrácí svobodu nebo úplně vše. Ten okamžik, rozprostřený do přediva dramatiky, pak bývá pro Reitze výchozím bodem.

I K ideovému sdělení přistupoval prostřednictvím fiktivních postav a nikoli sama sebe, proto také v jeho filmech charakter hlavního hrdiny následně určuje formální pojetí díla. Střídání žánrů považoval za sebezáchovné. Řád vyprávěného příběhu nakonec chápal jako nejúčinnější formu sdělení.

I „Nemyslím si, že by se v mých filmech objevoval nějaký zřejmý český způsob vnímání světa. Z důvodů mého původu – žiji v Anglii od doby, kdy jsem sem (ve dvanácti letech) přijel, a filmy jsem točil pouze zde nebo v Americe – se v obou těchto zemích cítím být outsiderem. Takže předpokládám, že v mých filmech se objevuje určitý chladný odstup – řekněme jakýsi pohled outsidera. Můj původ mě vedl k tomu, že se identifikuji s vyobcovanými lidmi – s jedinci, kteří existují mimo společnost. Všechny mé filmy jsou portréty lidí, kteří nejsou tak či onak přijatelní pro společnost, ať již v podobě kladných nebo záporných hrdinů. Vlastně jsem nikdy nenatočil film, jenž by pojednával o typickém představiteli či vzoru nějakého společenství. Vždy to byli lidé z okraje, pro něž bylo nesnadné v daném světě existovat.“

I „Mé nejhezčí filmové zážitky souvisejí s americkým narativním filmem, tedy s těmi filmy, které vyprávějí příběh, jak to dokáže jen dobrý western, thriller nebo drama. Myslím tím filmy Johna Forda, Josepha Mankiewicze, Williama Wellmana či Howarda Hawkse. Ty mě divácky naplňují nejvíce... Samozřejmě, že mám rád i Buñuela nebo Renoira a mnoho dalších režisérů, ale vypravěči příběhů mně skýtají největší potěšení.“

Karel Reisz

Úterý 01.06. | 17.00

SLADKÉ SNY

Sweet Dreams | USA 1985

hrají | Jessica Langeová, Ed Harris,

Ann Wedgeworthová, David Clennon

čes. tit. | 107 min.

(+ *Maminka to nedovólí*, 1955, 21 min)

I Po dokončení *Isadory* Reisz prohlásil: „Filmová biografie je tak zvláštní útvar, že už nikdy se o ni nebudu pokoušet.“ A přeci se k ní po sedmnácti letech vrátil americkým filmem *Sladké sny*, které zachycují rozhodující část života country zpěvačky Patsy Clineové. Ovšem v duchu své obvyklé metody: ani nyní neklade dramatický důraz na biografická fakta, nýbrž na badavý průnik do lidského nitra.

I Drama tohoto vcelku běžného lidského osudu, „pouze“ komplikovaného obvyklými odlišnostmi v individuálních nadějích, představách o druhých a vysněných tužbách – Patsy sen štěstí představuje možnost zpívat, vydělat peníze, mít děti a žít v domě obklopeném žlutými růžemi – míří do existenciální životní změti hrdinky a jejího manžela Charlieho, jejichž ochota k velkorysosti a pochopení pro druhé je limitována nezaviněnými traumaty z formativní doby dospívání v selhávajícím rodinném prostředí.

I Mimo jiného i zde se Reisz ke své problematice dostává prostřednictvím jemně nuancovaných hereckých výkonů a také díky autentickým nahrávkám písní Clineové (v dokonalém mimickém provedení J. Langeové), použitých nikoli jako povinné ilustrující zvukový kolorit, ale jako významový kontrast (nejen) hrdinčiných erupcí emocí. *Sladké sny* jsou jedním z dalších působivých portrétů reiszovských outsiderů předkládaný bez sentimentu, zato v náladě přemýšlivé melancholie.

Úterý 01.06. | 20.00

MORGAN, PŘÍPAD ZRALÝ K LÉČENÍ

Morgan, A Suitable Case for Treatment |

Velká Británie 1966

hrají | David Warner, Vanessa Redgraveová,

Robert Stephens

čes. tit. | 90 min.

(+ krátký film *My jsme hoši z Lambethu*, 1959, 36 min.)

I Komédie o mladém umělci, jenž už dávno není schopen souznít se zjednodušeně marxistickým viděním světa, v němž vyrůstal vedle svých rodičů, a není ani s to přijímat šosáctví dobře situované rodiny své ženy, jež se s ním sice pro jeho excentricitu rozvádí, ale přece jen stále pro něj cítí určitou slabost. Karel Reisz opustil poetiku Nové vlny a otevřel se skutečností proměňující se doby, pro něž byl v Británii v druhé polovině šedesátých let minulého století zaveden pojem „swingující Londýn“. Reisz zde námětem vychází z televizní hry Davida Mercera, jemuž umožnil napsat i scénář; původní dramatický tvar látky je ovšem notně přizpůsoben kinematografické potřebě. „Nápad vyjádřit hrdinu prostřednictvím směsice frašky a tragického konce se jevil velmi přitažlivý. Televizní hra byla založena pouze na řadě rozhovorů mezi Morganem a jeho psychiatrem. Když jsme začali s úpravami, psychiatra jsme vypustili. Obsah rozhovorů jsme pak dramatizovali rozehráním jednotlivých akčních situací v dialozích pouze popisovaných. Dále jsme se snažili najít styl, jak vyjádřit bláznivost člověka, pro něž jsme cítili sympatie. A tak pojetí filmu vychází z této postavy. Ovšem dosáhnout frašky ve filmu je velmi obtížné. Společenská komedie je na zpracování mnohem jednodušší, protože stačí vytvořit svět, z něhož vychází postavy. Přesto jsem si myslel, že *Morgan* za tu námahu stojí,“ říká Reisz. Dodejme zde, že Morganova žena Leonie v podání Vanessy Redgraveové prochází mnohem složitějším myšlenkovým hledáním. Reisz s Mercerem akcentují prostředí na dokumenty ze světa primátů či hraných amerických filmů (např. *King Kong* či *Tarzan*). Díky tomu se autoři nejen vyhýbají (pro frašku příznačné) psychologické plochosti postav, ale hlavně tím dosahují silně citového vyznění závěru filmu. Ve vztahu k Reiszově publikaci *Umění stříhové skladby* stojí za pozornost metoda, s níž Reisz opakovaně stíhává do pohybu herce z následného záběru, čímž dosahuje vcelku nezvyklé vizuální dynamiky, k níž se ve svých pozdějších filmech vracel.

Středa 02.06. | 20.00

FRANCOUZOVA MILENKA

The French Lieutenant's Woman | Velká Británie 1981

hrají | Meryl Streepová, Jeremy Irons,

Hilton McRae, Emily Morganová

čes. tit. | 115 min.

I Pro styl britského spisovatele Johna Fowlese je příznačné propojení intelektuální náročnosti podpořené dokonalou znalostí faktů tématu s postupy populární literatury. Jeho romány jsou ve své stavbě zpravidla složitě mnohvrstevnaté se schopností za povrchem běžných konvencí odkrývat magické hlubiny lidských emocí, nutkavě doléhajících do spletitosti duševního labyrintu. Román *Francouzova milenka* rekonstruuje život viktoriánské společnosti, ovšem v konfrontujícím

pohledu naší současnosti. Jeho hrdina, původem gentleman, se zřká své snoubenky z dobré společnosti ve prospěch výstřední ženy bez postavení a navíc poznamenané mravním pokleskem. Touto skandální ztrátou bezúhonnosti přichází hrdina o svůj výsadní společenský status, neboť pro vlastní vrstvu se stává zavrženým jedincem.

I John Fowles usiloval o zfilmování tohoto svého románu bezprostředně po jeho vydání v roce 1967, neboť jej zajímala možnost srovnání románové formy s filmem: „Když jsem psal *Francouzova milenkou*, začal jsem přemýšlet o hranici mezi filmem a románem. Tyto dvě sféry jsou si blízké, neboť užívají vyprávěcí formu. Přesto existují území nedostupná. Jsou vizuální jevy, které nelze vyjádřit slovy, a popisy, jež kamera nikdy nezachytí a herci nikdy nevyjádří.“ Osobně oslovil režiséra Reitze s podmínkou souhlasu Harolda Pintera jako autora scénáře. Naplnit všechny okolnosti této spolupráce trvalo více než deset let.

I Coby autor je Fowles ke scenáristům více než velkorysý: „Čím více zásahů adaptátor provede, tím více se může uchovat z ducha originálu.“ Zachovat narativní rozsah románu nebylo možné, proto Pinter zvolil dvě souběžné linie: Fowlesovu viktoriánskou Anglii střídá s životem v současném Londýně, zprostředkovaným pohledem do zákulisí natáčení filmu. Herci hrající ve filmu v rámci filmu se tak stávají nositeli metafory předělu mezi iluzí a realitou.

Pátek 04.06. | 20.00

ISADORA

Isadora | Velká Británie 1968

hrají | Vanessa Redgraveová, James Fox,

Zvonimír Crnko, Jason Robards

orig. verze s překl. | 127 min.

I Natočit portrét slavné, nekonformní tanečnice Isadory Duncanové, zakládající svůj tanec na antickém stylu určeném improvizací a vyvěrajícím z hluboké emocionality prožitku umělkyně, vyvstal ze vzájemně naplňující spolupráce Reitze s Vanessou Redgraveovou na předešlém *Morganovi*. „Vanessin talent niterného herectví ji činí mimořádně uzpůsobenou pro film (i když na divadle je také dobrá). Nemusí toho ani moc dělat a je schopna vytvořit jemnou komplexnost vnitřního života své postavy,“ dosvědčuje Reisz. „Dělat biografii je v kinematografii velmi nesnadný úkol, protože dané drama by si vyžadovalo určitý typ scény nebo emocionalitu, ale není možné k nim přistoupit, protože životní skutečnost postavy byla jiná. A přitom točíte fikci, nikoli dokumentární kompilaci.“

I Život Isadory Duncanové se před divákem rozprostírá ve dvou liniích, jednak v „objektivizované“ časové rovině poslední části jejího života, která naraci vymezuje základní rámec, a jednak v kumulativních flashbacích, které jsou jejími vzpomínkami, tedy nostalgii idealizovaným sebenáhledem. Stylisticky je vizuální stránka filmu určována rozporom mezi realitou přítomnosti a citovým zaujetím vzpomínek použitím barevně rozdílného ladění scén, různým typem zasněžení, make-upem i pohybem kamery. Zvláště ve scénách tance, které jsou převážně zprostředkovány ze subjektivního výjmu tanečnice, kdy kamera proniká pohledem do hloubky prostoru v prudkých náhledech různým směrem i závratně opisuje plný kruh tři sta šedesáti stupňů.

texty k cyklu (vh)

jacques doillon | malý kriminálník | 1990

I WILLIAM LUBTCHANSKY – SVĚDEK SVĚT(L)A

Po | 07.06. | 20.00 | Jacques Doillon | **MALÝ KRIMINÁLNÍK** |

| Francie 1990 | čes. tit. | 100 min. | první uvedení v Ponrepu

Út | 08.06. | 20.00 | François Truffaut | **ŽENA OD VEDLE** |

| Francie 1981 | čes. tit. | 100 min.

St | 09.06. | 20.00 | Otar Ioseliani | **PODZIMNÍ ZAHRADY** |

| Francie – Itálie – Rusko 2006 | čes. tit. | 115 min.

Čt | 10.06. | 19.30 | Philippe Garrel | **PRAVIDELNÍ MILENCI** |

| Francie 2005 | čes. tit. | 178 min. | L

Po | 12.07. | 20.00 | Jacques Rivette | **PŘÍBĚH MARIE A JULIENA** |

| Francie – Itálie 2003 | čes. tit. | 145 min. |

I poslední projekce před koncem monopolu pro ČR!

St | 14.07. | 20.00 | Jacques Rivette | **NESAHEJTE NA SEKERU** |

| Francie – Itálie 2007 | čes. tit. | 137 min.

otar ioseliani | podzimní zahrady | 2006

françois truffaut | žena od vedle | 1981

philippe garrel | pravidelní milenci | 2005

„It is with a sense of personal loss that I convey word, published in *Libération*, of the dead, at the age of 72, of William Lubtchansky, the French cinematographer who was a crucial participant in many of the greatest French film – indeed, many of the greatest film in the world – in the last forty years.“

Richard Brody, *The New Yorker* 6.5.2010, www.newyorker.com

I Přípravenost riskovat, vyhledávat projekty, které neslibují komerční úspěch ani rychlý kariérní postup, ale zato vyžadují maximální nasazení a vůli dělat věci, které dosud nikdo nevyzkoušel, tato Lubtchanského vlastnost je patrná už od samého začátku jeho dráhy. A začátek se rovná doslova vstupu do pekel při asistování umanutému klasikovi H.-G. Clouzotovi, který v roce 1964 svou touhou „to všem těm mladým modernistům pořádně ukázat“ a bezbřehým experimentováním během natáčení pořádně vize žárlivosti s Romy Schneiderovou přivede své spolupracovnice k zoufalství a celou produkci na pokraj zkázy, kterou pak osobně zpečetí infarktem. (První veřejné uvedení dochovaných záběrů nikdy nedokončeného *Pekla* patřilo k objevům loňského festivalu v Cannes.) V podobném duchu krajní obrazové stylizace (dost se lišící od všeho, co bude jméno Lubtchansky reprezentovat později), stály i rané práce začínajícího kameramana pro Agnès Vardovou (krátký film *Elsa la rose* z roku 1965 a celovečerní *Bytosti*, 1966).

I Druhá polovina sedmdesátých let stojí ve znamení tajemné značky JLG. Je to nesmírně složité období; Godard se – po skončení krátké „maoistické“ epizody – rozešel se stávající kinematografií i s prominentním postavením, které si v ní vydobyl, a nyní z vlastního rozhodnutí začíná s promyšlením všech aspektů filmu od „nulového bodu“. Na této cestě, která může povrchnímu pozorovateli připadat jako sabotování vlastní kariéry, Godarda od roku 1975 doprovází William Lubtchansky a stává se při tom uznávaným specialistou v práci s novým médiem videa. Každý rok vzniká jeden opus, teprve s šestým se Godard v roce 1980 opět vrací do zavrženého lůna festivalového a distribučního koloběhu: *Zachraň, kdo můžeš, si život*. Po desetileté přestávce konečně vytvářejí Godard a Lubtchansky svůj poslední společný film *Nová vlna* (1990), dílo ve filmografiích režiséra i kameramana do té doby nejvýznamnější, technicky nejnáročnější a bezpochyby i nejkrásnější.

I Souběžně se vstupem do godardovského ikonoklastického „očistce“ navazuje Lubtchansky s Jacquesem Rivettem své vůbec neplodnější umělecké partnerství. V letech 1975–76 vzniká nejprve mýtický

diptych *Duel* a *Severozápadní vítr*, v roce 1977 *Merry Go Round*, v roce 1981 *Severní most* a v roce 1984 *Láska při zemi*. Po dvou filmech s jinými kameramany si Rivette v roce 1990 vybírá Lubtchanského pro práci na *Krásné hašteřilce* a o dva roky později na podobně nekompromisní *Jeanne la pucelle*, pětapůlhodinovém nevelkofilmu o Janě z Arku. V poslední a nejintenzivnější fázi spolupráce (od roku 1997 do Lubtchanského smrti) vzniká pět snímků: *Tajemství obrany* (1998), *Kdo ví* (2001), *Příběh Marie a Juliána* (2003), *Nesahejte na sekeru* (2007) a *Šestatřicet pohledů z vrcholku Svatého Loupa* (2009). „Proč s Rivettem rád spolupracuji? Protože mě rozesmává. Jakmile natáčíme, dělá neuvěřitelné grimasy, říká neuvěřitelné věci. Je celistvou bytostí, umělcem, abych tak řekl, skutečně ve velkém slova smyslu. A je tak trochu blázen. Mám rád jeho princip dávat velký prostor hercům, líbí se mi, že se snaží mi z života udělat peklo – rád pro mne dělá velmi složité plány, aby viděl, jak si s tím poradím. Vzušuje mne být stavěn před takové problémy.“

I Věrnost zachovával Lubtchansky i jiným režisérům, od sedmdesátých až do devadesátých let to byli Nadine Trintignantová (z distribuce i z Ponrepa známe její *Příští léto*, 1984) nebo Jacques Doillon (poprvé uvedeme jeho *Malého kriminálního*, 1990). Jestli ale existují tvůrci, u nichž se zdá, že jejich umění může naplno „rozsvítit“ teprve Lubtchanského způsob práce se světlem, pak jimi, vedle Rivetta, jsou franko-německý mistr Jean-Marie Straub a ve Francii zdomácnělý největší gruzinský filmař Otar Ioseliani. Ze spolupráce ze Straubem (11 filmů), jejíž vrchol představuje *Sicília* (1999), se do naší distribuce nedostal žádný (v Ponrepu jsme uvedli *Antigonu*, 1992), od Ioselianiho se u nás hrály aspoň jeho tři poslední: *Sbohem, můj sladký domove* (1999), *Ráno v Benátkách* (2002) a *Podzimní zahrady* (2006).

I Za padesát nebo za sto let, až si budou chtít zájemci o historii umění udělat obrázek o tom, jak vypadala dávno zaniklá „původní“ kinematografie, jež byla zachycována na filmový pás a z něj také promítána, obrázek o tom, co na ní bylo tolik „jiné“, budou filmy s Lubtchanského kamerou patřit k nevyhledávanějším, protože nejprůkaznějším předmětům doličným. Mnoho diváků se ale bude ke starým filmům vždy obracet i pro jiné než estetické aspekty jejich role „svědků“ dvacátého století. V tomto širším kontextu existuje jedno dílo, které nebude moci obejít žádné budoucí pokolení: ultimativní svědectví o nacistických vyhlazovacích táborech s názvem *Šoa*. Film režiséra Claude Lanzmanna a kameramana Williama Lubtchanského z roku 1985.

I William Lubtchansky zemřel 4. května 2010 ve věku 72 let. (mv)

Pondělí 07.06. | 20.00

Jacques Doillon | I MALÝ KRIMINÁLNÍK

Le Petit criminel | Francie 1990

hrají | Richard Anconina, Gérald Thomassin,

Clotilde Courauová

čes. tit. | 100 min. | první uvedení v Ponrepu

I Filmy vysoce ceněného francouzského režiséra Jacquese Doillona byly vždycky příliš „křehké“ na parametry české distribuce – té

komunistické i té současné, „komerčně-artové“. Jen v krátkém období, kdy se hroutila první a druhá se dosud nezformovala, se k nám mohl dostat film, jakým je *Malý kriminálník*, nekrášený ani obvyklými žánrovými atrakcemi, ani atributy těch festivalových snímků, na něž se dá přilepit do zpitomení opakované slůvko „kontroverzní“. Běžný divák může naopak Doillonovi vyčíst dějové peripetie, jaké sice občas píše „sám život“, ale na plátně jsou obvykle shledány coby vykonstruované. Ať tak či onak, historka tu nestojí v prvním plánu. Co režiséra zajímá, to jsou postavy a přelévání sympatií a antipatií mezi nimi, jež mění bezustání směr a intenzitu. Film získal Zvláštní uznání na festivalu v Berlíně roku 1991. (mv)

Úterý 08.06. | 20.00

François Truffaut | ŽENA OD VEDLE

La femme d'a coté | Francie 1981

hrají | Fanny Ardantová, Gérard Depardieu,
Henri Garcin, Véronique Silverová

čes. tit. | 90 min.

(+ krátký film *Přípravy na schůzku*, Rakousko 1910, 3 min.)

I V hluboké depresi poté, co ho opustila Catherine Deneuveová, naskicoval Truffaut v roce 1972 námět na film, do něž chtěl obsadit Jeanne Moreauovou. Uplynulo devět let, než došlo k jeho realizaci pod názvem *Žena od vedle*. Hlavní roli nyní svěřil Fanny Ardantové, která měla následně sehrát v jeho osobním životě podobně osudovou roli jako CD a JM, ale tentokrát šťastnou. Svě dávné depresi delegoval Truffaut na svou titulní hrdinku a odměnil ji za to filmovou smrtí, o jaké sní všechny správné romantické duše, byť (ve střízlivé současnosti) potají.

I „Výraz ‘hořkost’ je chápán záporně, ale v lásce mi to připadá krásné, protože je to opak zapomnění, lhostejnosti a normalizace vztahů. Toto téma bylo na plátně pojednáno jen vzácně, protože není lehké ho filmově vyjádřit tak jako v *Johnny Guitaroví* (Nicholase Raye) – a to je určitě jeden z důvodů, proč mám ten film tak rád. (...) A tak se *Žena od vedle* stala příběhem dvou lidí, kteří se kdysi milovali. V každé scéně je cítit, co se stalo před lety. Každý dialog, každá akce je poznamenána oním pocitem hořkosti – její nebo jeho.“

François Truffaut

Středa 09.06. | 20.00

Otar Ioseliani | PODZIMNÍ ZAHRADY

Jardins en automne | Francie – Itálie – Rusko 2006

hrají | Séverin Blanchet, Otari Ioseliani, Michel Piccoli,
Pierre Etaix, Jean Douchet, Jacynthe Jacquetová,
Laszlo Szabo, Mathias Jung

čes. tit. | 115 min.

Zvláštní cena poroty na MFF v Mar del Plata 2007.

I *Podzimní zahrady* jsou výsměchem tomu, čím jsme zaplevelili naše životy, od frašek našich soukromých životů až po velkou politiku (hrdina je sesazený ministr). Jsou samozřejmě i výsměchem dnešní kinematografii, její posedlosti „příběhovostí“, „významovostí“, v nejhrošším případě „konceptuálností“. Film se ale nevyčerpává

zesměšňováním věcí, které nestojí ani za dokončenou pointou. Kde může, oddává se kráse, která při čištění zahrad našich životů vychází na povrch. Výsledkem této rekultivace je, že divák cítí vůně, vidí barvy, slyší šumění a zpěv, chutná víno. Podzim snad neznamená, že je už příliš pozdě na nový začátek, ale přece, jak jsme jen mohli zapomenout? Z téhle zahrady se člověku nechce po necelých dvou hodinách odejít a opustit pana Arnauda alias Otara Ioselianiho, ani polidštěného pana ex-ministra a už vůbec ne jeho neochvějnou moudrou maminku nápadně připomínající jednoho velkého francouzského herce. Jsou dny pro mistrovská díla a jiné dny pro malé filmy plné čisté krásy. Ty i ony uměl točit William Lubtchansky, u těch druhých bude obzvlášť těžké ho nahradit. (mv)

Čtvrtek 10.06. | 19.30

Philippe Garrel | I PRAVIDELNÍ MILENCI

Les amants réguliers, Francie 2005

hrají | Louis Garrel, Clotilde Hesmeová,
Maurice Garrel, Eric Rulliat

čes. tit. | 178 min.

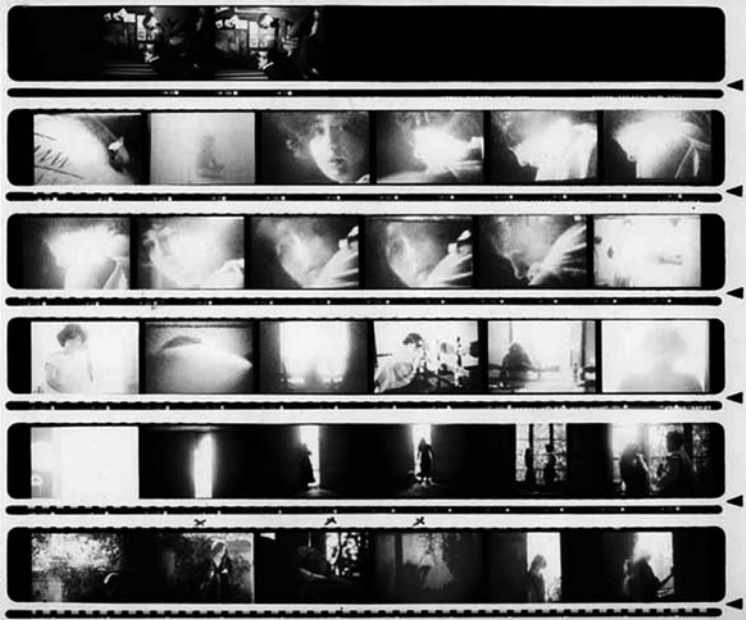

I Za *Pravidelné milence* získal William Lubtchansky na festivalu v Benátkách roku 2005 cenu Osella za technicky nejlepší snímek, režisér Philippe Garrel si odnesl Stříbrného lva za nejlepší režii. V loňské prosincové anketě odborného internetového časopisu critikat.com bilancující nejvýznamnější filmy první dekády 21. století obsadili *Pravidelní milenci* osmé místo.

I On a ona se setkávají. Zamilovávají se do sebe, ideální doba je květen. Jednou je to v Paříži a píše se Květen 1968. Měsíc lásky je tentokrát i měsícem revolty, o níž my z roku 2010 neumíme tak úplně říci, jestli byla „zatím poslední“ nebo prostě „poslední“. Bez líbivého romantizujícího přikrašlování, v „nahé“ černé a bílé, vidíme stát proti sobě ozbrojené policisty a studenty na barikádách. Naši pravidelní milenci jsou tu také, jenom vyměnili staré kostýmy (snad z jejich minulé revoluce roku 1789) za novější. Nebudou spolu věčně, někdo možná odejde, někdo možná zemře... Někdy je lepší nezmoudřet, zvlášť když píšete poezii – světlem. (mv)

I william lubtchansky

manuel hueriga | brutal ardoir | 1979

I OD EXTÁZE K UCHVÁCENÍ – DĚJINY ŠPANĚLSKÉHO EXPERIMENTÁLNÍHO FILMU

Po | 14.06. | 20.00 | **CESTOVNÍ DENÍKY** |

| Španělsko 1958–2007 | pásmo experimentálních filmů | celkem 78 min.

Út | 15.06. | 20.00 | **APROPRIACE – SKVĚLÁ SUPER OSMIČKA** |

| Španělsko 1975–2008 | pásmo experimentálních filmů | celkem 70 min.

St | 16.06. | 17.30 | **ANIMOVANÉ EXPERIMENTY: RYTMUS, SVĚTLO A BARVA** |

| Španělsko 1956–2008 | pásmo experimentálních filmů | celkem 58 min.

St | 16.06. | 20.00 | José A. Sistiaga |

... **ERE ERERA BALEIBU IZIK SUBUA ARUAREN...** |

| Španělsko 1968–70 | bez dialogů | 70 min.

Čt | 17.06. | 20.00 | **PRŮZKUM – METAFILM** |

| Španělsko 1969–2009 | pásmo experimentálních filmů | celkem 75 min.

Pá | 18.06. | 20.00 | Iván Zulueta | **UCHVÁCENÍ** |

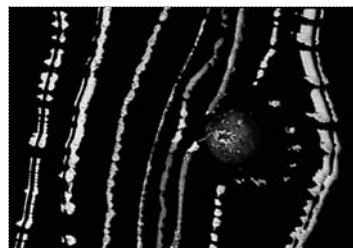
| Španělsko 1980 | ang. tit. | 105 min.

iván zulueta | uchwácení | 1980

manuel hueriga | brutal ardoir | 1979

joaquim puigvert | exp. 1 | II | 1958–59

lluis rivera | travelling | 1972

antoni padrós | ice cream | 1970

eugeni bonet | photomatons | 1976

josé val del omar | fuego en castilla | 1958–59

I Přehlídka *Od extáze k uchvácení – 50 let „jiného“ filmu (Del éxtasis al arretrato. 50 años del „otro cine“ español)* – byla poprvé uvedena v říjnu 2009 v Melbourne, poté letos v únoru v New Yorku, v dubnu ve Washingtonu a v Miami, minulý měsíc v Madridu. Českému divákovi bude vůbec poprvé zevrubně představena jedna z nejzajímavějších kapitol dějin španělského filmu – a až do současnosti rozhodně nejméně známá. Díla byla zachráněna z filmových archivů či dokonce z domovů jejich tvůrců. Program je rozdělen do čtyř bloků podle převládající techniky (animace, snímky natáčené na Super 8 kameru) či žánru (deníkové filmy, metafilmy). Dva bloky jsou tvořeny samostatnými celovečerními díly, jež představují mezníky v dějinách španělského filmu: abstraktní ... *era erera baleibu izik subua aruaren...* J. A. Sistiagy a hrané *Uchvácení* Ivána Zuluety.

I Přehlídka byla uspořádána Centrem soudobé kultury v Barceloně CCCB a Španělskou státní společností pro kulturní působení v zahraničí SEACEX. Pražskou přehlídku připravil Národní filmový archiv ve spolupráci s Fimotékou Katalánska za podpory Velvyslanectví Španělska v České republice – Eufrasio Lucena Muñoz. Kurátorem přehlídky je Antoni Pinent. (mv, jk)

Pondělí 14.06. | 20.00

CESTOVNÍ DENÍKY

José Val del Omar | FUEGO EN CASTILLA | 1958–59 | 17 min.

Gabrielo Blanco | DE PURIFICACIONE AUTOMOBILIS | 1974 | 16 min.

Antoni Miranda, Benet Rossell | MISERERE | 1979 | 12 min.

José Luis Guerín, Silvia Graciaová | SOUVENIR | 1985 | 5 min.

Virginia García del Pintoová | LO QUE TÚ DICES QUE SOY | 2007 | 28 min.

I První blok zahrnuje alternativní formy dokumentárního, deníkového či esejistického filmu. Bude otevřen přelomovým filmem z let 1958–1960 *Fuego en Castillo* Joseho Val del Omara. Del Omarova tvorba zaceluje dvacetiletou průrvu, která ve španělském experimentu vznikla po *Andalusém psu* (1929) a *Zlatém věku* (1930) Luise Buñuela. Žádný jiný filmař nedokázal na tuto výzvu navázat s takovou průrazností jako tento všestranný umělec. V průběhu 50. let začal Val del Omar koncipovat svoji volnou trilogii, jejíž je *Fuego en Castillo* druhou částí. Snažil se v ní uplatnit svoje pojetí totálního filmu, který do sebe integruje možnosti jiných umění. Výsledek je charakterizován přívlastky Picto – Lúminica – Audio – Táctil, shrnutými autorem do akrostichu PLAT. *Fuego en Castilla* vyjadřuje interakci mezi různými elementy v technicky vytříbeném provedení, oceněném zvláštním uznáním na festivalu v Cannes v roce 1961. Světelnou složku představují ohnivé plameny a sluneční svit s proměnlivou denní intenzitou, zvukovou flamenkové rytmy perkusí, taktilní tělesné výrazy soch, snímané v rozmanitých záběrových kompozicích. Celková dynamika světla, zvuku a hmotných objektů se odráží ve filmovém obraze, přecházejícím v pohyb kamerových jízd a panoramat. Kromě čistě estetických aspektů je ovšem *Fuego en Castilla* možné chápat i jako dokument o církevním umění Kastilie a o tamních náboženských zvycích – zejména svébytných procesích. Skrze výsledné upořádání všech složek a vložený autorský monolog se stává zároveň filmovou úvahou na téma smrti, lásky a extáze.

I Vzepětí španělského experimentálního filmu v 70. letech je v této sekci doloženo na snímcích Gabriela Blanca a Beneta Rossella. První zachycuje ve filmu *De purificacione automobilis* svojí kamerou periferii města a její obyvatele během typického nedělního dne, druhý v *Miserere* kombinuje deníkové záznamy o cestě do Francie s ironickým komentářem k válce, vyjádřeným v performanci mima Jaumeho Xifry.

I Střední generaci filmařů představuje José Luis Guerín, zároveň jediný z tvůrců naší přehlídky, jemuž se později podařilo získat mezinárodní věhlas i svými hranými filmy (naposledy s dílem *V Sylviině městě*, 2008). V eseji *Souvenir* evokuje osobní vzpomínky spolu s kinematografickými reminiscencemi – konkrétně na záběry Paříže Jeana Renoira.

I Současný experimentální dokument zastupuje Virginia García del Pintoová, zabývající se v *Lo que tú dices que soy* postoji lidí vůči extrémnějším druhům práce, kterou musejí zastávat. (jk)

Úterý 15.06. | 20.00

APROPRIACE – SKVĚLÁ SUPER OSMIČKA

Eugenia Balcellssová | FOR | AGAINST | 1983 | 3 min.

Toni Serra | MINNESOTA | 1943 | 1995 | 7 min.

Jesús Pérez-Miranda | ALICE IN HOLLYWOODLAND | 2006 | 7 min.

David Domingo | SÚPER 8 | 1997 | 7 min.

Marcel Pey | BLOODFILM | 1975 | 3 min.

Luis Cerveró | ROULETTE WHEEL | 2005 | 2 min.

Juan Buñill | SIGNATURAS (SÍNTESIS) | 2008 | 6 min.

Lope Serrano Sol | I LOVE YOU BECAUSE | 2007 | 3 min.

Maximiliano Viale | 22ARROBA | 2008 | 4 min.

Eugení Bonet | PHOTOMATONS | 1976 | 3 min.

David Reznak | A ESCALA DEL HOMBRE | 1991 | 8 min.

Oriol Sánchez | COPY SCREAM | 2005 | 2 min.

Manuel Huerga | BRUTAL ARDOUR | 1979 | 15 min.

I Tvorba natočená na Super 8 kameru prochází ve Španělsku v současnosti obdobím značného rozvoje navzdory módním digitálním technologiím. Díky trvalému zájmu zde existuje množství odlišných přístupů k tomuto médiu, které se snaží přehlídka zprostředkovat divákům. Někteří autoři stavějí na bezprostřednosti ruční kamery (D. Reznak), jiní pracují se stativem a precizním střihem v kameře (D. Domingo), další zase střídají různé techniky mezi sebou (O. Sánchez) nebo spojují nově natočený materiál s found footage (E. Balcellssová). Součástí sekce jsou i dva hojně diskutované filmy 70. let – *Photomatons* a *Brutal Ardour*. Režisér prvního z nich, přední barcelonský tvůrce a rovněž autor textů o španělské avantgardní kinematografii, Eugení Bonet, vytvořil koláž na téma identity v moderní společnosti, sestavenou z různých upravovaných záběrů fotografií do občanských průkazů a ze záznamů městského prostředí. V množství portrétů, střídajících se v překotném rytmu, se stírají individuální rysy tváře, jedinec se vytrácí v anonymitě davu. Film byl původně součástí kolektivního projektu *En la ciudad...*, na němž se podíleli hlavní představitelé španělské avantgardy a který Bonet inicioval, ale promítal se i samostatně v různých podobách: z jednoho či více projektorů, se střídavou rychlostí či s odlišnou zvukovou stopou.

I *Brutal Ardour* Manuela Huery je naopak filmem, jehož forma nevyplývá z aktuální prezentace, ale z předem připraveného precizního rozvržení. Autor se v něm nechal inspirovat hudebními variacemi Briana Ena na Pachelbelův *Kánon v D-dur*, které také snímek doprovázejí. Podobně jako Eno rozkládá Huerga sekvenci již existujícího hraného filmu na jednotlivé elementy. Zpomaluje pohyb, přibližuje se k postavám, vybírá části záběru apod. Pozornost se upíná k abstraktním kvalitám světla, stínu, textury či barvy a zároveň k materiálnímu základu média: filmovému pásu, jeho jednotlivým políčkům, rychlosti promítání či flicker efektu. (jk)

Středa 16.06. | 17.30

ANIMOVANÉ EXPERIMENTY: RYTMUS, SVĚTLO A BARVA

Josep Mestres | FORMA, COLOR Y RITMO | 1956 | 5 min.

Fermí Marimón | BALLET BURLÓN | 1959 | 6 min.

Joaquim Puigvert | EXP. I | II | 1958–59 | 3 min.

Begona Vicario | PREGUNTA POR MÍ | 1996 | 4 min.

Ton Sirera | PINTURA 63 | 1963 | 5 min.

Izabene Onederra | HEZURBELTZAK, UNA FOSCA COMÚN | 2007 | 5 min.

Jorda Artigas | RITMES CROMATICS | 1978 | 5 min.

Isabel Hergueraová | SPAIN LOVES YOU | 1988 | 6 min.

Javier Aguirre | ESPECTRO SIETE | 1970 | 8 min.

Eugenio Granell | LLUVIA | 1961 | 2 min.

Marcel Pié Barba | LA 72.024 MIL-LÈSSIMA PART D'UN ANY | 2008 | 5 min.

Frederic Amat | DANSE NOIRE | 2006 | 3 min.

Juan Pablo Etcheverry | MONOS | 1997 | 2 min.

I Sekce je zaměřena na animované filmy jak narativního, tak čistě abstraktního typu. Škála použitých technik je rozmanitá: od kresby (J. P. Etcheverry) přes animaci na skle (B. Vicario) až po koláž (I. Hergueraová). Zvláštní skupinu tvoří filmy, v nichž je obrazová složka koncipována podle principů hudební skladby, která s ní tvoří jeden celek. Nejdále v tomto úsilí zašel Javier Aguirre. V *Espectro siete* má každá výška tónu svůj ekvivalent v konkrétní barvě a jeho délka v obrazovém formátu. Na plátně se tak střídají barevné plochy o různých rozměrech podle toho, jak se rozvíjí hudební doprovod. Tvůrčím principem tedy není volná imaginace autora, ale vlastní zákonitosti hudby. Několik režisérů se věnovalo rovněž hand-made filmům pod vlivem Normana McLarena, jehož tvorba byla ve Španělsku – oproti jiným průkopníkům tohoto způsobu práce – dobře známá. José Artigas s ním své pojetí přímo konzultoval. V *Ritmes cromatics* vyrývá, škrábe a maluje rovnou na nevyvolaný barevný negativ. Ve výtvarném výrazu akcentoval abstraktní tvary bez náznaku figurace. Silně barevné pruhy, linky a tečky se pohybují ve všech směrech plátna (svisle, vodorovně, diagonálně) v rychlém tempu, korespondujícím s rockovým hudebním doprovodem. První hand-made filmy však vytvořil ve Španělsku již v 50. letech Joaquim Puigvert, který se seznámil s McLarenovým dílem na přehlídce v Barceloně. V jeho sérii *Exp. I, II, III* přecházejí abstraktní prvky ve zjednodušené figurativní tvary. Neustále se transformující, „tančící“ přírodní motivy a detaily lidského těla působí celkovým dojmem lehkosti, optimismu a radosti. (jk)

Středa 16.06. | 20.00

José Antonio Sistiaga |

I ... ERE ERERA BALEIBU IZIK SUBUA ARUAREN...

Španělsko 1968–70

bez dialogů | 70 min.

I Vrcholem španělské hand-made tvorby je bezesporu ... *era erera baleibu izik subua aruaren...* baskického autora José Antonia Sistiagy. Ten nejenže ruční technikou vytvořil celovečerní film, ale zvolil v něm takový přístup, podle kterého každé jednotlivé políčko tvoří jedinečný, uzavřený obraz. Ten je při projekci zvětšen na plátno a zároveň přechází v obraz následující. V divákově vnímání tak dochází k iluzi pohybu, který však není obsažen v původním materiálu. Sistiaga maloval po dobu sedmnácti měsíců speciálním, podomácku vyrobeným inkoustem na obě strany filmového pásu, aby ve výsledku dosáhl zvláštního dimenzionálního působení. Ačkoli patří ...*era erera...*, jejíž název nic neznamena, k nejvýznamnějším filmům abstraktní animace vůbec, jeho filmové projekce jsou stále velmi vzácné. (jk)

Čtvrtek 17.06. | 20.00

PRŮZKUM – METAFILM

Blanca Casas Brulletová | BLANC DÉRANGÉ | 2008 | 5 min.

Eliás León Siminiani | LÍMITES (1a PERSONA) | 2009 | 8 min.

Lluís Rivera | TRAVELLING | 1972 | 12 min.

hrají | Fina Munozová, Maria Montesová, Lluís Rivera

Isaki Lacuesta | TEORIA DE LOS CUERPOS | 2004 | 5 min.

Gonzalo de Pedro | FIGURA | 2007 | 2 min.

Jorge Cosmen | IN GIRUM IMUS NOCTE ET CONSUMIMUR IGNI | 2003 | 9 min.

Carles Durán | BIBICI STORY | 1969 | 8 min.

Laida Lertxundiová | FARCE SENSATIONELLE !! | 2004 | 3 min.

Joan Marimón, Jesús Ramos | IN CRESCENDO | 2001 | 6 min.

Antoni Padrós | ICE CREAM | 1970 | 8 min.

hrají | Rosa Morataová, Hiriam Abid

Carles Santos | LA RE MI LA... | 1979 | 9 min.

I Tento blok je sestaven ze snímků reflektujících samotné filmové médium. Někteří tvůrci ohledávají specifika filmu v porovnání s jinými uměleckými druhy – fotografií (I. Lacuesta, J. Cosmen), divadlem (C. Santos), tancem (J. Marimón a J. Ramos) či poezií (A. Padrós). Hlavní část však tvoří metafily pojednávající o technickém zázemí kinematografie, o podmíněnosti výsledné výpovědi aparátem, kterým je natočena, stejně jako o vlastním procesu natáčení, do něhož zasahuje mnoho vlivů. Například Lluís Rivera v *Travelling* snímá štáb, ateliér a přístroje, se kterými se bude pracovat: kameru, stativ, cívky, mikrofon, střihací stůl, promítačku ad. Jednotlivé sekvence nechává opakovat a variovat v různých formách provedení: ve zpětném pohybu, v negativu, nebo jako znovu nasnímané. Skrze zvolený přístup, inspirovaný dobovými sémiotickými teoriemi, je upozorňováno na mechanismy filmové reprezentace – film je dekonstruován jako systém umělé vytvořených znaků, s nímž je manipulováno za účelem nějakého ideového sdělení. Současná mladá filmařka Laida Lertxundiová představuje osobnější hledisko, i když používá

některých podobných postupů, odvozených od Dzigy Vertova. Její *Farce Sensationnelle!* je na jednu stranu otevřenou poctou tomuto ruskému mistrovi, ale na druhou stranu působí jako vlastní autoportrét. Za přístrojem kamery se již neskrývá anonymní „kino-ok“, ale konkrétní jedinec – autor snímku. Lertxundiová postupovala tak, že na animační stůl položila zrcadlo, které snímala seshora kamerou, s níž různě zacházela. Transfokovala, kameru přibližovala, otvírala a zavírala závěrku objektivu. Divák na plátně vidí jak výsledný, neustále proměňovaný obraz, tak způsob, kterým ho bylo dosaženo. Portrét filmařky je zároveň „portrétem“ kamery – vize biomechaniky je naplněna. (jk)

Pátek 18.06. | 20.00

Iván Zulueta | UCHVÁCENÍ

Arrebato, Španělsko 1980

hrají | Eusebio Poncela, Will More, Cecilia Rothová,

Helena Fernán-Gómezová (mluví Pedro Almodóvar)

ang. tit. | 105 min.

I Závěr přehlídky bude patřit legendárnímu filmu španělského undergroundu – *Uchvácení* Ivána Zuluety. Ten ve svém druhém a posledním celovečerním filmu zúročil techniky a motivy předchozích krátkometrážních experimentů, natočených ještě na osmi či šestnáctimilimetrovou kameru. *Uchvácení* je současně osobní výpovědí, hrou se žánrem i metafilmem. Zulueta na něm pracoval se skupinou přátel během svého období závislosti na heroinu. Téma závislosti se pak stalo ústředním i pro film, v němž je ovšem rozšířeno z drogy na samotné médium. Hlavní postava režiséra hororů dostane zásilku s podivným audiovizuálním materiálem. Při jeho sledování si vybaví svůj vztah s člověkem, který mu ji poslal. Je to jeho přítel, jenž propadl obsesi filmování, které mu přináší úlevu, ale zároveň ho vzdaluje realitě. Film funguje jako upír, který vysává své oběti, aby mohl existovat. Život díla byl velmi krátký. Promítal se pouze v jednom barcelonském kině a po několika dnech byl úplně stažen z programu. Pověst kultovního filmu, šířená v 80. letech Pedrem Almodóvarem a dalšími Zuluetovými kolegy, se jeho nedostupností jenom zvyšovala. Dnes je pravidelnou součástí přehlídek – nejen experimentální kinematografie. (jk)

václav vorlíček | kdo chce zabít jessii? | 1966

filmy | ČERVEN

Středa 02.06. | 15.30

VESELÝ CIRKUS | pásmo animovaných filmů pro nejmenší

VESELÝ CIRKUS | ČSR 1951 | r. Jiří Trnka | 12 min.

CIRKUS HURVÍNEK | ČSR 1955 | r. Jiří Trnka | 21 min.

CIRKUS | ČSR 1971 | r. Ludvík Kadleček, Zdeněk Seydl | 11 min.
celkem 44 min.

Cirkus jako místo zábavy, vzušení a neuvěřitelných artistických čísel připomene pásmo animovaných filmů, adresovaných u příležitosti Dne dětí především nejmenším divákům a jejich rodičům. Nad výkony akrobatů a zvířátek budeme žasnout ve *Veselém cirkusu*, natočeném ploškovou animací pod vedením Jiřího Trnky. V *Cirkusu Hurvínek*, namluveném Josefem Skupou, se se známým loutkovým hrdinou, který se v příštím roce chystá představit divákům v 3D animované podobě, podíváme pod kopuli cirkusového stanu, v němž Spejbl vystupuje jako principál. A na závěr zhlédneme *Cirkus*, hold tomuto umění i pouťové zábavě, jak si je v paměti uchovali scenárista a režiséri Zdeněk Seydl a Ludvík Kadleček. (red)

Středa 02.06. | 17.30

Charles Chaplin | CIRKUS

The Circus | USA 1928

hrají | Charles Chaplin, Allan Garcia,

Merna Kennedyová

ang. mezitit. | 62 min. | ozvučený němý film

josé val del omar | fuego en castilla | 1958–59

„Výchozím motivem filmu byl artistický úkol, před nějž je tulák postaven: má přejít po vysoko nataženém laně. Tato gagová scéna Chaplina fascinovala, protože se v ní tulák ocitá v bezvýhodném postavení. Původně chtěl film zasadit do prostředí varieté, ale nakonec se rozhodl pro cirkus, což Chaplinovi umožnilo vytvořit další podobně napínavou scénu: tulák ve lví kleci. V *Cirkusu* převládají groteskní scény. Podobně jako ve snímku *Zlaté opojení* všechny vyrůstají z tulákova strachu a nesnází. Do zrcadlové síně a panoptika se tulák dostane jako nevině pronásledovaný a také jeho první vystoupení v cirkusu je nedobrovolné.“

(Michael Töteberg (ed.), *Lexikon světového filmu*. Praha – Litvínov 2005, Orpheus, s. 79.)

Čtvrtek 03.06. | 17.30

Chaim Tabakman | ŠIROCE OTEVŘENÉ OČI

Einaym pkuhot | Izrael – Francie – SRN 2009

hrají | Zohar Strauss, Ran Danker,

Ravit „Tinkerbell“ Rozenová

čes. tit. | 91 min.

Izraelský režisér se zaměřil na nezvyklý příběh majitele košer řeznictví v náboženské obci ortodoxních Židů v současném Jeruzalémě, který propadne fyzické i vnitřní kráse svého pomocníka. Jejich nejednoznačné, velmi komplikované sblížení je podáno skrze množství detailů z žití uvnitř specifické komunity, aniž by přitom vyprávění ztrácelo na srozumitelnosti

a obecném přesahu. Pro Aarona je mladíkův dokonalý vzhled důkazem velikoleposti Božího stvoření a svoje setkání s ním chápe jako možnost dalšího duchovního růstu. Oba navštěvují rabínskou školu a kontakt s mladíkovým talentem pro Aarona znamená příležitost ke zdokonalování v jeho úsilí. Postupně však převládne tělesná rovina vztahu a oba muži se začnou stále častěji a tajně scházet. Je jejich jednání „košer“? Těžko říct, když talmud homosexualitu nezná, a tudíž ji nijak nevymezuje. To, co ale židovská společnost chrání jako posvátné, je rodinná pospolitost, kterou Aaron opouští, protože v ní nedokáže najít zdroj životní síly. (jk)

Pátek 04.06. | 17.30

Václav Vorlíček | KDO CHCE ZABÍT JESSII?

ČSR 1966

hrají | Olga Schoberová, Jiří Sovák,

Dana Medfická, Juraj Višný, Karel Effa

77 min.

Dlouholetá spolupráce režiséra Václava Vorlíčka (nar. 3. 6. 1930) a scenáristy Miloše Macourka započala snímkem *Kdo chce zabít Jessii?*, inspirovaného u nás tehdy málo známými americkými comicsy. Došlo tak k oživení kreslených hrdinů, jež svým bytím v reálném světě nepatřičným způsobem zasáhly do poklidného života jedné manželské dvojice. Prvotním impulsem k poměrně originálnímu nápadu se stal způsob dorozumívání kreslených postav pomocí textů vepsaných do „bublin“. Na nemalém úspěchu snímku se

kromě vtipného scénáře a hereckých představitelů, typově přesně odpovídajících comicsovým hrdinům, podílela i kreslená složka filmu (titulky a použité comics) Karla Saudka, s nímž se Miloš Macourek již dříve pokoušel o vytvoření kreslených příběhů. Snímek zaujal i americké producenty, avšak z plánovaného remaku pro USA sešlo, vzhledem k srpnovým událostem roku 1968. *Kdo chce zabít Jessii?* uvádíme u příležitosti 80. narozenin Václava Vorlíčka. (mar)

Pondělí 07.06. | 17.30

Ingmar Bergman | ÚSMĚVY LETNÍ NOCI

Sommarnattens leende | Švédsko 1955

hrají | Gunnar Björnstrand, Eva Dahlbecková, Ulla Jacobssonová,

Harriet Anderssonová, Björn Bjelfvenstam, Jarl Kulle

hudba | Robert Schumann, Frederik Chopin aj.

čes. verze | 102 min.

Bergman natočil celkem šest komedií, ale protože se tato skutečnost nehodí ke klíše (u nás velmi hýčkanému) o tvůrci chronicky posedlém temnotou a závažností, bývá ignorována. Přitom to byla právě komedie, jejíž úspěch a ocenění na festivalu v Cannes otevřel Bergmanovi poprvé cestu do kin na všech kontinentech: *Úsměvy letní noci*, film který má v rodokmenu Shakespeara (*Sen noci svatojánské*) i Renoira (*Pravidla hry*) a přesto je skrz nasrzk bergmanovský: „V *Úsměvech letní noci*,“ praví tvůrce, „si pohrávám s hrůzným poznáním, že lidé se mohou milovat, přestože spolu nemohou žít. Najde se tu i určitá dávka nostalgie, vztah otec-syn vypůjčený z mého vlastního života, velký zmatek a žal.“ (mv)

Úterý 08.06. | 17.30

MISTŘI KLASICKÉ AVANTGARDY

OSKAR FISCHINGER (1900–1967)

Tanec linií, Studie Nr. 2, Německo 1929, 1 min.

Studie č. 3, Německo 1930, 2 min.

Brahmsův Uherský tanec č. 5, Studie Nr. 7, Německo 1930, 2 min.

Studie č. 8, Německo 1931, 4 min.

Mozartův menuet, Studie Nr. 11, Německo 1931, 2 min.

Allegretto, USA 1936, 2 min.

Optický poem, USA 1937, 6 min.

LÁSZLÓ MOHOLY-NAGY (1895–1946)

Marseille, Marseille Vieux Port, Francie 1929, 9 min.

Černá, bílá, šedá, Lichtspiel Schwarz Weiss Grau, Německo 1930, 4 min.

Cikáni, Grosstadtzigeuner, Německo 1932, 11 min.

MAN RAY (1890–1976)

Návrat k rozumu, Le Retour à la raison, Francie 1923, 2 min.

Emak Bakia, Francie 1926, 11 min.

Mořská hvězdice, L'Étoile de mer, Francie 1928, 10 min.

Tajemství zámku Kostka, Les Mystères de château de Dé, Francie 1929, 16 min.

Středa 09.06. | 17.30

Peter Schamoni | JARNÍ SYMFONIE

Frühlingssinfonie | SRN – Rakousko – Švýcarsko 1982

hrají | Nastassja Kinski (Klára Wiecková, později Schumannová),

Herbert Grönemeyer (Robert Schumann), Bernhard Wicki (baron Fricken),

Rolf Hoppe (Wieck), André Heller (Felix Mendelssohn-Bartholdy),

Gidon Kremer (Paganini), Peter Schamoni (hudební vydavatel)

čes. tit. | 99 min.

Robert Schumann poznává Kláru Wieckovou, svou budoucí ženu, v roce 1831. Klára je dvanáctileté „zázračné dítě“, které svou virtuózní hrou na klavír začíná dobývat svět, Robert jednadvacetiletý student práv, který v sobě cítí stejné nadání a uchází se o studium u Klářina otce, hudebního pedagoga Friedricha Wiecka. Nešťastné zranění brzy zhatí mladíkovy sny o kariéře pianisty, Wieck jej ale nepřestane podporovat – z Roberta se tak stává hudební kritik, propagující novátorské myšlenky hudebního romantismu. Překážkou se Wieck v Robertově životě stane až v momentě, kdy se nastávající skladatel zamiluje do jeho dospívající dcery. Žárlivý otec bojuje proti tomuto svazku vytrvale a všemi prostředky...

Po Američanovi Clarence Brownovi, který se ve své *Pisni lásky* z roku 1947 zaměřil na pozdější období, kdy se u Schumanna začala projevovat duševní choroba (ústřední dvojici ztělesnili v jeho filmu Paul Henreid a Katherine Hepburnová), se Peter Schamoni v *Jarní symfonii* vrátil k „romantickým“ začátkům, přitom se ale vyhnul očekávatelné „sentimentalizaci“. Peter Schamoni, vedle Klugeho a Fassbinderova jeden z předních režisérů někdejšího německého „nového filmu“, znalec hudby a výtvarného umění, angažoval pro part Paganinino, jehož koncertem film začíná, Gidona Kremera (!). Prvotřídní je zde ovšem hudební provedení jako celek, podíleli se na něm špičkoví umělci jako Dietrich Fischer-Dieskau, Ivo Pogorelich, Wolfgang Sawallisch, Wilhelm Kempf, Manfred Rosenberg a drážďanská Staatskapelle. (mv)

Čtvrtek 10.06. | 17.30

MR. DR. CHAIN |

I PIŠKANDERDULÁ ANEB MODLITBA ZA LOUTKU

Město ve smutku, r. Ivan Renč, ČSR 1968, 3 min.

Moc osudu, r. Jiří Brdečka, ČSR 1968, 6 min.

Black and White, r. Václav Bedřich, ČSR 1983, 3 min.

Mrdchain, r. Ondřej Švadlena, ČR 2010, 10 min., česká premiéra

Piškanderdulá, r. Martin Fisher, Karel Slach ČR 2010, 60 min., česká premiéra

Krátký snímek laureáta Stankovičovy ceny Ondřeje Švadleny *Mr. Dr. Chain* získal Cenu Canal plus na posledním ročníku festivalu krátkých filmů v Clermont-Ferrand. Dokument *Piškanderdulá* vypráví o českých loutkářích Věře Říčařové a Františku Vítkovi, žijících přes 40 let v Hradci Králové. Zároveň popisuje více než padesát let historie českého loutkářského umění. František Vítek hovoří o svém vyučení u mistra Jaroslava Vaňka z Brna, americký autor kreslených filmů Pavel Fiala vypráví o svých studentských letech v keramické škole v Bechyni, Věra Říčařová vzpomíná na kontakt s velkým českým režisérem Alfrédem Radokem. V úvodu promítneme tři málo známé krátké animované filmy výtvarníka Miroslava Štěpánka. (red)

Pátek 11.06. | 17.30

Ingmar Bergman | HUDBA V TEMNOTÁCH

Musik i mörker | Švédsko 1947

hrají | Mai Zetterlingová, Birger Malmsten,

Gunnar Björnstrand, Bengt Eklund

hudba | Robert Schumann, Frederik Chopin aj.

čes. tit. | 82 min.

S námětem, který mohl lehce sklouznout do mělčin červené knihovny (slepý mladík miluje prostou dívku), se mladý režisér vyrovnal se ctí; jeho odpor k příliš snadným řešením psychologických konfliktů je zřejmý již zde. Stylem i osvícenskou morálkou je *Hudba v temnotách* typickým dítětem konce čtyřicátých let, nikoli zázračným, ale solidním. Bergmanova režie se zřídka eklektických „úletů“ starších tří autorových snímků a nabývá na jistotě. Hlavní ženskou roli ztvárnila hvězda skandinávské a britské kinematografie Mai Zetterlingová (1925–1994), která později přešla na druhou stranu kamery a stala se nejvýznamnější ženou-režisérkou švédského filmu. (mv)

Pátek 11.06. | 19.30!

Sacuo Jamamoto | VÁLKA A LIDÉ

Sensó to ningen | Japonsko 1970–73

hrají | Šinsuke Asida, Osamu Takizawa,

Ruriko Asaokaová

čes. tit. | 170 min. | první uvedení v Ponrepu

Zatímco odkaz Akiry Kurosawy si letos připomenuli diváci celého světa, oslavy stého výročí narození jeho krajana Sacua Jamamota (15.7.1910 – 11.8.1983) budou převážně japonskou záležitostí. Z více než tři desítek snímků vzniklých v rozmezí let 1936 a 1982 se jen menší část hrála v zahraniční distribuci. K českým divákům se díky ocenění z moskevského festivalu dostalo teprve lékařské drama *Bílá obrovská věž* (1966), uvedené v televizi, a pak už jen závěr monumentální třídílné epopoje *Válka a lidé*, který získal na karlovarském festivalu roku 1974 Zvláštní cenu. Na osudech členů velkopřůmyslnické rodiny a jejich přátel zachycuje Jamamoto vývoj Japonska v letech 1937–39. Na nejvyšších místech státu a armády se v tomto období prosadila myšlenka zahájit boj na druhé frontě a uprostřed probíhající agrese vůči Číně zaútočit na Sovětský svaz. (red)

Pondělí 14.06. | 17.30

Stanislav Látal | DOBRODRUŽSTVÍ ROBINSONA CRUSOE NÁMOŘNÍKA Z YORKU

ČSR – SRN 1981

67 min

(+ krátký film Adolfa Borna, Jaroslava Doubravy a Miloše Macourka,

Ze života ptáků, 1973, 9 min.)

Film *Dobrodružství Robinsona Crusoe námořníka z Yorku* budil nemalá očekávání, jelikož byl po více než dvaceti letech prvním celovečerním filmem

vzešlým ze Studia Jiřího Trnky; námět byl navržen západoněmeckým koproducentem. Příhody hrdiny světoznámé literární předlohy Daniela Defoa líčí Stanislav Látal s nadsázkou, jemnou ironií a osobitým humorem. Výtvarníkem snímku byl Adolf Born, který 12. června oslaví své osmdesáté narozeniny. Na festivalu v Teheránu získal snímek v roce 1989 Zlatou plaketu. Jako předfilm uvádíme jeden z nejúspěšnějších filmů z tvůrčí dílny výtvarníka Borna, scenáristy Miloše Macourka a režiséra Jaroslava Doubravy *Ze života ptáků*. (red)

Úterý 15.06. | 17.30

Štefan Uher | ORGAN

Slovensko 1964

hrají | Alexander Březina, František Budík,
Kamil Marek, Hana Maciuchová

90 min.

Malé slovenské město uprostřed druhé světové války. Do kláštera se uchýlí polský zběh (neherec Alexander Březina) převlečený za mnicha. Ukáže se, že je vynikajícím varhaníkem, který miluje Bachovu hudbu. Pod jménem zabitého bratra Felixe začne hrát v místním chrámu a jeho virtuozita uhrane starostovu dceru Nelu (Hana Maciuchová), jež se má brzy

provdat za okresního tajemníka Hlinkovy gardy.

Východiskem pro scénář *Organu* byla hudba J. S. Bacha. Scenárista Alfonz Bednár a režisér Štefan Uher chtěli dosáhnout její rytmické přesnosti, proto motivy řadili do filmu jako melodie do polyfonní fugy. Zároveň byli fascinováni duchovností gotických kostelů, s níž se barokně exaltované tóny jako by dostávaly do protikladu. Další kontrast tohoto mnohovrstevnatého díla vytvořila doba, v níž se příběh odehrává. Období Slovenského štátu jako období politické zaslepenosti a náboženské bigotnosti, stojící v přímých službách německého fašismu, dalo vhodný podklad pro film, který se díky svému tématu i velké obrazové kultuře (černobílá kamera Stanislava Szomolányiho) stal jedním z vrcholů slovenské kinematografie. (red)

Čtvrtek 17.06. | 17.30

Marlen Chucijev | VLAKY SE VRACEJÍ

Dva Fjodora | SSSR 1958

hrají | Vasilij Šukšin, Nikolaj Čursin,
Tamara Sjomina, Jurij Jelin

čes. tit. | 82 min.

V říjnu tohoto roku oslaví pětadesáté narozeniny režisér gruzínského původu, žijící v Moskvě, Marlen Chucijev. Jeho tvorbu jsme si připomněli už loni, v rámci cyklu *Tání v zemi sovětů*, zaměřeného na sovětskou kinematografii 50. a 60. let, kam spadá těžiště Chucijevovy filmografie. Z ní tentokrát vybíráme snímek *Vlaky se vrací*, vyprávějící o přátelství dvou

Fjodorů, staršího a mladšího, kterým všechno vzala druhá světová válka. Domovy a příbuzní jsou nenávratně ztraceni a nezůstává nic jiného, než se pokusit o jejich náhradu. V době svého vzniku film vybízel k diskusím, také zásluhou statě spisovatele Viktora Někrasova *Slova „veliká“ a prostá* (Iskusstvo kino č. 5 | 1959), v níž byl Chucijevův styl stavěn do protikladu s *Poémou o moři* (1958) Solncevy a Dovženka. Dílo starých mistrů působilo na Někrasova rétoricky, vyumělkovaně až dutě, zatímco u *Vlaků* cítil životní autenticitu a vnímal jejich hrdinu jako neokázalý a silný charakter. V československém prostředí film podobnou reakci nevyvolal, vzhledem k tématu přátelství dvou věkově vzdálených jedinců – muže a dítěte – byl srovnáván s Bondarčukovým a Šolochovovým *Osudem člověka*, který sice vznikl o něco později, ale do naší distribuce přišel s předstihem. Pro Chucijeva znamenaly *Vlaky* první samostatnou režii, v níž prokázal svůj talent: zejména začátek s vlakovými soupravami plnými demobilizovaných vojáků je mistrovský. Pro sovětskou kinematografii Chucijevův snímek navíc objevil dvě herecké osobnosti: Tamaru Sjominu (příští Katušu Maslovovou ve Švejcerově a Tolstého *Vzkříšení*, 1960–61) a Vasilije Šukšina, kterého si zde připomínáme v jeho vůbec první roli. Na konci měsíce jej budeme mít příležitost zhlédnout i v roli poslední, viz *Bojovali za vlast* (úterý 29.9. ve 20 hod.). (hal)

Pátek 18.06. | 17.30

Michael Winterbottom | TRISTRAM SHANDY

A Cock and Bull Story | Velká Británie | 2005

hrají | Steve Coogan, Rob Brydon,
Raymond Waring, Stephen Fry

čes. tit. | 92 min.

„*Tristrama Shandyho* lze vnímat různě. Jako absurdní komedii s britským komikem Cooganem, který hraje sebe, Tristrama Shandyho i Tristramova otce. Jako film o filmu. Jako dokument. Jako paradokument. Jako pouhou legráčku, protože jako legrace se film přesvědčivě tváří. Jako všechno dohromady a navíc jako shrnutí tvůrčího přístupu šestačtyřicetiletého režiséra. (...) Winterbottom nabízí ve své přetlačované mezi dokumentem a fikcí, realismem a stylizací, příběhem a nepřiběhovostí, historií a mýtem podstatně víc. Neskrývá, nýbrž ukazuje divákovi jako další rovinu reality mechanismy filmového procesu.“

(Jindřiška Bláhová, *Opravdu vtipné stačí*. Týdeník A2, č. 35 | 2006, s. 13.)

Pondělí 21.06. | 17.30

Patrice Leconte | MANŽEL KADEŘNICE

Le Mari de la coiffeuse | Francie 1992

hrají | Jean Rochefort, Anna Galiena,
Roland Bertin, Maurice Chetif

čes. tit. | 78 min.

Jean Rochefort (nar. 1930) začínal jako kabaretiér, ale vzdělání pro klasické divadlo, vznosná postava a nezbytný knír jej předurčily k rolím v kostýmních filmech. Po zkušenosti s avantgardní divadelní společností Delphine Seyrigové a Clauda

Régyho a dalšími divadelními scénami se začal od konce 50. let uplatňovat ve filmu a televizi, zpravidla po boku svého přítele ze studií Jeana-Paula Belmonda (*Cartouche, Muž z Hongkongu*). Popularitu mu pak přinesly zvláště situační komedie Yvese Roberta v 70. letech. Bohužel nemáme možnost si připomenout jeho dva výjimečné charakterní party, oba oceněné Césarem, a to ve filmech *Slavnost začíná* (B. Tavernier, 1974) a *Krab-bubeník* (P. Schoendoerffer, 1977). Můžeme však ocenit jeho zralé herectví v komorním melodramatu *Manžel kadeřnice*, které se odehrává jakoby mimo prostor a čas, v melancholicky nostalgickém tónu osudovosti a vzpomínek na vůně, dotyky, pohledy a touhy. (ir)

Pondělí 21.06. | 20.00

Rainer W. Fassbinder | LILI MARLEEN

Lili Marleen | SRN 1980

hrají | Hanna Schygulla, Giancarlo Giannini, Mel Ferrer,

Hark Bohm, Udo Kier, Daniel Schmid, Rainer W. Fassbinder

čes. tit. | 108 min.

„Proč právě *Lili Marleen*, sentimentální film o sentimentálním šlágru, podbízející se už předem svou látkou zájmu nejširšího obecnstva, jak bylo v Purzerově stylu? Vybral si Fassbinder námět a zvolil pak scenáristu nebo naopak? Fassbinder říká, že si nejdříve přečetl hotový scénář a byl tématem

získán. Pak dostal smlouvu, která mu zaručovala, že může změnit všechno podle svých přání. Bylo rozhodnuto. Děj evokuje životopis Lale Andersenové, jejíž šlágr si oblíbili vojáci mnoha zemí (i českoslovenští vojáci v Africe, jak připomněl Jiří Mucha v knize *Oheň proti ohni*).“

Boris Jachnin

Úterý 22.06. | 17.00

Robert Z. Leonard | VELKÝ ZIEGFELD

The Great Ziegfeld | USA 1936

hrají | William Powell, Myrna Loyová,

Luise Rainerová, Frank Morgan

čes. tit. | 141 min.

Luise Rainerová, která letos 12. ledna oslavila sté narozeniny, získala jako vůbec první umělkyně dva Oscary následně za sebou v kategorii hlavní ženské role. (Druhým oscarovým filmem byla *Dobrá země* – zde význam vítězství zvětšovala skutečnost, že bylo dosažené v konkurenci s Gretou Garbo jako umírající *Dámou s kaméliemi*.)

Luise Rainerová debutovala ve svých šestnácti letech na düsseldorfském jevišti, prošla školou Maxe Reinhardta a vzápětí nadchla Vídeň, Paříž i Londýn. MGM ji v Culver City vítala jako náhradu za nevyzpytatelnou Garbo. Hned její první americký snímek, *Nahý model* (*Escapade*, 1935), remake

rakouské duchaplné komedie Williho Forsta *Maškaráda*, dokonale prokázal všechny klady i zápory Rainerové: přirozenou fotogeničnost, křehký půvab a schopnost nádherně trpět, na druhé straně jednostrannost typu plaché laně, znásobenou navíc zřetelným evropským přízvukem. Za pět let prvního pobytu v Hollywoodu Rainerová natočila celkem sedm filmů.

V typicky prestižní produkci MGM *Velký Ziegfeld*, pojednávající životní osudy proslulého impresária Broadwaye, jenž ve svých okázalých show glorifikoval krásu amerických dívek, sehrała Luise Rainerová poněkud autobiografickou roli jeho první manželky, z Evropy importované herečky Anny Heldové (Rainerová se provdala za dramatika Clifforda Odetse). A slavná oscarová scéna? Anna telefonicky přeje svému bývalému muži štěstí v novém manželství hlasem statečně lehkých tónů, leč v očích s nepotlačitelnými slzami smutku. (vh)

Úterý 22.06. | 20.00

Souleymane Cissé | SVĚTLO

Yeelen | Mali – Burkina Faso – Francie – SRN 1987

hrají | Issiaka Kane, Aoua Sangareová,

Niamanto Sanogo, Balla Moussa Keita

čes. tit. | 105 min.

Iniciační cesta mladíka za mystickým poznáním.

Světlo patří k výjimečným dílům africké kinematografie a zasahuje diváka svou prostotou a zároveň zakotveností v místních tradicích. V symbolickém příběhu, majícím podobu legendy, hledá zlý a mocný barbarský kouzelník Soma svého syna Nianankora, aby ho zabil. Mladík je s matkou na útěku před ním již deset let. Teď se však chce otci postavit. Ale napřed musí získat od svého strýce Džigih magické křídlo Kora, neboť jen s ním se může utkat s otcem, ovládajícím kouzelný kyj. (red)

Středa 23.06. | 17.30

Edward Dmytryk | POD KOPYTY STÁD

Alvarez Kelly | USA 1966

hrají | William Holden, Richard Widmark,

Janice Ruleová, Patrick O'Neal

čes. tit. | 103 min.

Slavy prezidenta Lincolna, zápletka filmu *Pod kopyty stád* pojednává o „nejpodlejší krádeži dobytka, o jaké jsem vůbec slyšel.“ Děj se odehrává v Americe během občanské války, kdy se civilisté často ocitali mezi mlýnskými kameny střetu Jihu proti Severu. Dobrodružně založený obchodník s dobytčím Kelly (William Holden) se takto dostává se svým v Mexiku nakoupeným skotem do mnoha vyhrocených okamžiků – obě armády o něj mají eminentní zájem – neboť ze všech stran hrozí nebezpečí smrti. Dmytrykův

film v sobě skrývá dvojí autenticitu. Nejenže vznikl podle skutečné události, ale představitel konfedačního důstojníka Richard Widmark ji svým způsobem zopakoval, když byl jako jediný schopen skot nejen sehnat, ale také jej včas dopravit přes hranice do USA na natáčení. Ve své smlouvě s produkcí S. C. Siegela a Columbií měl zanesené právo zvířata po dokončení filmu ku svému zisku prodat. Vedle nádherného hereckého jiskření mezi vynikajícím Holdenem a skvělým Widmarkem inscenuje Dmytryk s pomocí kaskadérů a trenérů zvířat vypjaté akční scény. (vh)

Středa 23.06. | 20.00

Werner Herzog | AGUIRRE, HNĚV BOŽÍ

Aguirre, der Zorn Gottes | Německo 1972

hrají | Klaus Kinski, Ruy Guerra,

Peter Berling, Helena Rojová, Del Negro

čes. tit. | 100 min.

„Protagonisty filmů Wernera Herzoga bývají výlučné osobnosti, které posedlost 'nemožnými' sny a úkony přivede k definitivní roztržce se společností i se samotnou realitou. Takový je i titulní protagonista filmu *Aguirre, hněv Boží*,

španělský konkvistador Lope de Aguirre. Ten na sklonku roku 1560 se svými muži a v doprovodu domorodých průvodců (ale i své milované patnáctileté dcery) hledá v povodí Amazonky bájně zlaté město Inků – El Dorado. (...) Aguirreho prohra se ocitá mimo konvenční kategorie dobra a zla už proto, že Werner Herzog v ní objevuje prvky oblučně dokonalé nádhery.“

(Alena Prokopová, *Mezi fikcí a autobiografií*. www.projekt100.cz)

Špatnej polda, hněv boží etc. aneb Herzog 2010

(...) Dáváte přednost dlouhým záběrům?

Peter Zeitlinger, můj kameraman, má sílu vola a smysl pro plynulost. Z dobrého důvodu: hrával kdysi v Praze lední hokej. Hrál ve Spartě Praha! Má úžasný smysl pro filmový rytmus. Když nese kameru sám, je lepší než steadicam, zatímco u jiných by z toho byl amatérský film. Když on mi řekne, že na nějakém místě nefunguje rytmus, tak má pravdu.

Špatnej polda není hollywoodský film.

Není, ale jen, pokud tím myslíte filmy velkých studií. Je ale distribuován jako snímky pro široké publikum. Takovými byly v jistém smyslu všechny mé filmy, včetně těch prvních, protože jejich příběhy může snadno pochopit i malé dítě, nechybí v nich ani radost z vyprávění, ani spektakl. Co na tom, že *Aguirre, hněv boží* potřeboval dvacet let na to, aby ho objevili všude? (V zemi Sparťanů a Slávistů to trvalo ještě o patnáct let déle. Pozn. překladatele.)

Je dnes těžší sehnat v USA peníze?

Všichni naříkají, dokonce i natolik zavedení filmaři, jako je Coppola. Jsem jediný, kdo se nepodílá na téhle kultuře nářků. Vyhrnu si rukávy a jdu do toho, někdy s moc málo penězi, někdy s víc. Loni jsem za jedenáct měsíců natočil tři filmy, dva dlouhé a mezi nimi můj nejkratší film, čtyřminutový. Natočil jsem ho na jižní hranici Etiopie, je to árie z Pucciniho *Bohémy*. Nemám zábrany natočit kratičkový filmeček, zbožňuju to.

Ve druhém z Vašich loňských dlouhých filmů Ach, synku, synku, cos to udělal stojí v titulcích jméno Davida Lynche.

Byl „počáteční jiskrou“ toho filmu. Zmiňuje se jako výkonný producent, protože Eric Basset, který pro něj dělá deset let, se osamostatnil a produkoval můj film, který se tak stal jakýmsi výhonkem Lynchovy produkční společnosti. Mám jeho filmy moc rád, i když jako lidé i jako filmaři jsme každý úplně jiný. Občas o sebe ale moje a Lynchovy filmy zavadí, a když už k tomu dojde, nemluví spolu – tančí...

Jak byste interpretoval film Špatnej polda?

Jako nový pohled na film noir, ale s velmi kousavým humorem. Nicolas Cage se mne druhého dne natáčení zeptal: „Vím, že pohrdáš Actor’s Studiem a vším tím psychologickým zdůvodňováním motivací postav. Ale proč je ten polda tak zlej? Může za to uragán Katrina, drogy nebo jeho bolesti v zádech?“ Povídám mu: „Přestaň, víš přece, že existuje *bliss of evil*, blaženost z páčání zla. Od tohoto základu to vezmi.“ Ihned pochopil a smál se. Přesně tak poručíka vidím. (...) Řekněme, že je to postava zlá od samého začátku, pak se ale zkazí tolik, že je to jedna radost!

Werner Herzog

(Z rozhovoru pro *Cahiers du cinéma* 654, březen 2010, s. 9–11, překlad mv.)

Čtvrtek 24.06. | 17.30

Marlen Chucijev | ČERVENCOVÝ DEŠŤ

Ijulsjij dožď | SSSR 1967

hrají | Jevgenija Uralova, Alexandr Běljavskij,

Jevgenija Kozyreva, Jurij Vizbor

čes. tit. | 101 min.

Nejznámějším Chucijevovým filmem je sice *Iličova brána*, uváděná v kinech pod názvem *Je mi dvacet let* (1962/1964), za umělecky nejvyzrálejší je však mnohými považován *Červencový dešť*. Vypráví příběh o odumírání lásky, přestože začíná vlastně velmi nadějně. Moskvanku Lenu zastihne na ulici dešť. Neznámý muž jí půjčí bundu a ona mu dá

číslo telefonu, aby se domluvili, jak bundu vrátí. Lena žije s Volodou, budoucím vědeckým pracovníkem. Intelektuální prostředí úspěšných mladých lidí jí není vzdálené, ale časem si uvědomí, jakou roli v něm sehrává též prospěchářství a bezohledná cesta za kariérou. Chucijev je dalek okázalého moralizování. Pracuje s náznakem v obraze i zvuku a klade důraz na atmosféru, z které je cítit jistá nostalgie za mizejícím údobím, v níž lze spatřovat chruščovovské „tání“, umrtvené brežněvovskými „mrazíky“. Téměř symbolickou postavou je zde Alik, muž s kytarou, v podání Jurije Vizbora, jednoho z čelných osobností fenoménu autorské písně, který mimo jiné rozvíjel nám dobře známý Bulat Okudžava nebo později Vladimír Vysockij. Úvodní tóny filmu však budou překvapivě patřit Bizetově *Carmen*, jejíž tóny dají procházce hrdinky po sovětské metropoli druhé poloviny 60. let zcela neopakovatelnou příchutí. (hal)

Pátek 25.06. | 17.30

Richard Dindo | KDO BYL KAFKA?

Wer war Kafka? | Švýcarsko 2006

hrají | Hana Militká (Milena Jesenská), Eckart Alexander (Max Brod),

Ulrich Matthes (čte part Franze Kafky)

čes. tit. | 98 min. | DVD projekce

Švýcarský dokumentarista Richard Dindo se ve své tvorbě orientuje na sociálně-kritická témata a na portréty známých osobností. Svůj poslední snímek *Kdo byl Kafka?*, který je zároveň hraným dokumentem, fiktivní reportáží, uměleckým portrétem i didaktickým filmem, věnoval Franzi Kafkovi.

Spisovatel se svěřuje mimo obraz se svými intimními, mnohdy mimořádnými myšlenkami, touhami, fobiemi, stresy a vzpomínkami, převzatými z jeho dopisů a deníků. Důležitou roli hrají ve filmu současné i archivní záběry Prahy, přírody i interiérů, dobové fotografie a také obrazy Jakuba Schikanedra. (red)

Pátek 25.06. | 20.00

Werner Herzog | NOSFERATU – FANTOM NOCI

Nosferatu – Phantom der Nacht | SRN 1978

hrají | Klaus Kinski, Bruno Ganz, Isabella Adjaniová,

Jacques Dufilho, Roland Topor

čes. tit. | 106 min.

„Murnauova upíra je možné chápat jako symbol destruktivního zla, případně jako obraz masového vědomí, jež je připraveno odevzdat se do služeb tyranovi. Herzogův hrabě Dracula není v pravém smyslu slova fantomem. Je to bytost, obdařená schopností cítit a uvědomovat si svou nepřírozenou existenci, proto prožívá jen nekonečný smutek a utrpení. Herzog často snímá titulní postavu ve velkých celcích, přisuzuje mu tak nikoliv úlohu démona, ale zajímavého a uchopitelného subjektu, jenž musí neustále unikat bolestivé přítomnosti krucifiků a denního světla. Jeho kradmá chůze nočními ulicemi nesignalizuje plíživé nebezpečí jako u Murnaua, ale spíše obavu z prozrazení v lidském světě, jehož nicotnost už trpící bytost nahlédla.“

(Filmový přehled č. 9 | 1994)

Pondělí 28.06. | 17.30

Jaromil Jireš | ... A POZDRAVUJI VLAŠTOVKY

ČSR 1972

hrají | Magda Vášáryová, Viera Strníšková,

Július Vašek, Václav Helšus, Hana Maciuchová

85 min.

Inspirací k čtvrtému celovečernímu snímku režiséra Jaromila Jireše se stal osud Marie Kudeříkové. Dívka popravená ve svých dvaadvaceti letech fašisty se v minulém režimu stala symbolem velikosti komunistického odboje. Přestože film ... a *pozdravuji vlaštovky* vznikl na počátku normalizace, spíše než zdůrazňováním odboje KSČ se zabývá obecným tématem osobní statečnosti a sebeobětování jedince ve prospěch vyšších hodnot. Poetický film stavící proti sobě realitu vězení se vzpomínkami na idylický domov na moravském Slovácku natočil Jaromil Jireš na základě skutečných Mariiných

poznámek. Dívka je tajně psala ve vratslavské věznici během měsíců čekání na vlastní popravu. K věrohodnosti hlavní postavy i jejímu nepatetickému vyznění přispělo nejen to, že se režisér opřel o tyto zápisky (vyšly knižně pod názvem *Zlomky života*), ale i díky rozhovorům, které během natáčení vedl s Mariinou matkou a jejími blízkými. Přínosem snímku jistě bylo i obsazení mladé Magdy Vášáryové do hlavní role. (mar)

Pondělí 28.06. | 20.00

Werner Herzog | KAŽDÝ PRO SEBE A BŮH PROTI VŠEM

Jeder für sich und Gott gegen alle | SRN 1974

hrají | Bruno S., Walter Ladengast,

Brigitte Miraová, Enno Patalas

čes. tit. | 109 min.

„Snímek *Každý pro sebe a Bůh proti všem* natočil Werner Herzog podle skutečné události, jež byla přítom sama o sobě – alespoň v rámci dochovaných zpráv a historických studií – natolik bizarní, poetická a tajuplná, že režisér a zároveň scenárista filmu nemusel příběh už nijak ozvlášťňovat. Dějová linie stejně jako leckteré konkrétní detaily ve filmu čerpají z osudu Kašpara Hausera, reálné postavy, která se jedné neděle roku 1828 objevila na náměstí v Norimberku jakoby odnikud. (...) To, že snímek neupadá do banální oslavy ‘božho prostáčka’, souvisí se způsobem, jakým je natočen. Vedle strohého, eliptického, umírněně poetického obrazového stylu filmu, snímaného především v dlouhých a leckdy zcela statických záběrech, je to do značné míry zásluha hereckého výkonu hlavního představitele. Hausera ztvárnil zcela jedinečným, chvílemi jemně komickým, chvílemi dojemným a přitom zároveň i odlehčeně nepatetickým, ‘jadrným’ způsobem neherec Bruno S., pouliční muzikant a performer, který mimochodem sám prožil traumatické a izolované dětství coby nechtěný syn prostitutky, vychovávaný mnoho let v blázinci. Mozaikovitá struktura filmu, vypouštějící jakékoli vysvětlující scény a přenášející nás rychle v čase mezi jednotlivými výjevy, stejně jako ‘jiná’ psychologie hlavního hrdiny, který nás jen zcela výjimečně nechá pohlédnout do svého nitra, činí z Hausera záhadu, tajemné zjevení, jež nám samotnou svou neproniknutelnou, ‘cizí’ existenci klade otázky. Právě díky této napínavé tajuplnosti hrdiny a jeho příběhu i neřešitelnosti sváru přírody a civilizace zůstává Herzogův snímek dodnes nevšedním, provokujícím zážitkem.“

(Helena Bendová, *Provokující tajuplnost Kašpara Hausera*.

Týdeník A2 č. 4 | 2008.)

Úterý 29.06. | 17.30

Rodrigo Plá | VNITŘNÍ POUŠŤ

Desierto adentro | Mexiko 2008

hrají | Mario Zaragoza, Diego Catano,

Memo Dorantes, Eileen Yanez

čes. tit. | 112 min.

„Hořká rodinná sága *Vnitřní poušť*, inspirovaná deníkovými záznamy Sorena Kierkegaarda o vině a trestu, je druhým celovečerním filmem Rodriga Plá,

uruguayského režiséra působícího v Mexiku. Příběh Eliase a jeho dětí se odehrává v napjatých letech, jež v Mexiku následovala po povstání proti pronásledovatelům církve v roce 1926. 31. července 1926, kdy začíná filmový příběh, vedení církve rozhodlo, že se nebudou konat bohoslužby. Vláda Plutarca Eliase Callese zavřela kostely a pod přísnými tresty zakázala praktikovat víru, což vedlo k povstáním v různých částech země. Eliás nechtěně způsobí smrt mnoha obyvatel, když do vesnice přiveze přes přísný zákaz kněze a donutí ho, aby dal požehnání jeho nenarozenému dítěti. Následně je se svými sedmi dětmi z vesnice vyhnán a rozhodne se čekat na odpuštění v pustině. Aby dokázal Bohu pevnost víry, staví zde kostel. Tomu podřídí i životy svých dětí, na něž rovněž dopadá trest za jeho provinění.“

(Filmový přehled č. 10 | 2009)

Úterý 29.06. | 20.00

Sergej Bondarčuk | BOJOVALI ZA VLAST

Oni srazalis za rodinu | SSSR 1975

hrají | Vasilij Šukšin, Vjačeslav Tichonov,

Sergej Bondarčuk, Jurij Nikulin, Innokentij Smoktunovskij

čes. tit. | 148 min.

Bojovali za vlast je považován za jeden z nejlepších sovětských válečných filmů. Sergej Bondarčuk jej natočil podle stejnojmenného (nedokončeného) románu Michaila Šolochova, který v něm zachytil ústup Rudé armády na Donu v létě 1942. Jako válečný dopisovatel byl budoucí nositel Nobelovy ceny za literaturu bezprostředním svědkem nejrůznějších frontových útrap, kterým vtiskl méně patetickou podobu, než vyžadoval dobový úzus, a přitom se snažil proniknout hlouběji do psychologie svých postav. Zkušený Bondarčuk (*Vojna a mír*, 1965–67, a *Waterloo*, 1970) přistupoval k předloze i k samotným osudům 28. střeleckého pluku, z něhož zůstalo naživu dvacet sedm mužů, s větší distancí, což vyjádřil také ve způsobu natočení svého filmu: „Nahlédneme do atomové struktury, prozkoumáme problém na molekulární úrovni. A současně vidíme Zemi očima kosmonauta. Totéž je u Šolochova: soustředěně pozoruje póry země a hmyz a my totéž vidíme z výšky letícího ptáka. Používají se pojmy mikro a makro. Jsou obsaženy v próze Tolstého i Šolochova, a ještě že existuje technika, díky které lze předat tvůrčí specifikum těchto velkých umělců.“ (Iskusstvo kino č. 1 | 1975) Stejně jako u *Vojny a míru*, také zde využil Bondarčuk k natáčení válečných scén vrtulník, který kameramanu Vadimu Jusovovi, pracujícímu s transfokátorem o desetinásobném zvětšení, umožňoval vyjádřit dvojlovnost vyprávěcí perspektivy. Natáčení, jehož se účastnily doslova největší hvězdy sovětského filmového nebe, poznamenala smrt Vasilije Šukšina v roli vojáka Lopachina. Po této tragické události jej nahradili dva herci: Jurij Solovjov (dotáčky) a Igor Jefimov (postsynchrony). (red)

Středa 30.06. | 17.30

Charles Burnett | ZABÍJEČ OVCÍ

Killer of Sheep | USA 1977

hrají | Henry G. Sanders, Kaycee Mooreová,

Charles Bracy, Angela Burnettová

čes. tit. | 83 min.

„Základní motiv filmu nalézáme ve snaze průměrného amerického černocho o přežití v nutných podmínkách. Stan (H. Sanders) pracuje na jatkách a musí se vyrovnávat s všudypřítomnou beznadějí, chudobou a také s napjatými rodinnými vztahy. Běžný divák bude možná postrádat hmatatelnější příběhovou kostru, ale roztržitost a mozaikovost celého vyprávění předává intenzivnější emocionální náboj. Ačkoliv se film skládá z několika drobných zápletek, režisér se soustředí spíše na obrazotvornost. V některých případech si hraje se záměrným nesouladem obrazu a dalších atributů filmu – například v momentě dlouhého romantického tance Stana a jeho ženy (K. Mooreová), z nějž vidíme jen okenní siluetu. Při Stanově neveselé práci na jatkách pro změnu vypíná zvuk a namísto strašidelného hluku vraždicí mašiny slyšíme pouze hudbu, což navíc režisér dovršuje prokládáním naturalistických pracovních scén záběry na hrající si děti. Tyto a další nezmíněné detaily napovídají, že Burnettovým záměrem bylo poetické a symbolické podobenství o protikladech, které nejvýrazněji vyplouvají na povrch tehdy, kdy chudobu, bídu a všeobecný zmar života v chudinské čtvrti berou zúčastnění s humorem a nadhledem, nikoliv s odevzdaností a smutkem.“

(David Patras, Katalog LFŠ 2007)

Středa 30.06. | 20.00

CENA ANDREJE „NIKOLAJE“ STANKOVIČE ZA ROK 2009

Skupina samozvanců vyhlásí letos již poosmé *Cenu Andreje „Nikolaje“ Stankoviče*, navazující na tradici *Cen samozvanců*, udělovaných po tři roky básníkem a kritikem Andrejem Stankovičem mimořádnému, leč naší povětšinou konformní filmovou kritikou přehlíženému tvůrčímu počínu v oblasti kinematografie. Před osmi lety se *Skupina samozvanců*, resp. „skupina stoupenců kritických intencí“ Andreje Stankoviče, rozhodla na protest proti všeobecné bulvarizaci českého kulturního prostředí v tradici Stankovičových cen pokračovat. Podobně jako loni, také dnešní večer bude mít charakter literárního pásma, ve kterém zazní ukázky z kritických reflexí Andreje Stankoviče a také verše věnované Andreji Stankovičovi z úst českých básníků Zbyňka Hejdy, Ivana Martina Jirouse, J. H. Krchovského, Michala Matzenauera, Josefa Mlejnkna, Pavla Zajíčka a dalších. Vzápětí bude autorovi vítězného filmu slavnostně předána *Cena Andreje „Nikolaje“ Stankoviče*. Promítnuta bude ukázka z oceněného díla a záznam některých unikátních vystoupení Andreje Stankoviče. Zahrají Pepíček Čečil, Bobeš Rössler a Vráta Kydlíček. (mac)

program připravili | Milan Klepikov (mv) ve spolupráci

s Janem Křipačem (jk), Věroslavem Hábou (vh),
Tomášem Hálou (hal), Brianou Čechovou (ir),
Martou Mentzlovou (mar), Vladimírem Hendrichem
(mac) a Janem Stachem z digitalizačního pracoviště
NFA

grafický design | David Fírek

vydal | Národní filmový archiv | Malešická 12, Praha 3 | květen 2010

I Kdo se chce dozvědět, jaký byl můj život po *Rašómonovi*, ať se nejlépe podívá na postavy ve filmech, které jsem po *Rašómonovi* natočil. Lidé o sobě sice nedovedou mluvit s naprostou upřímností, ale pokud se zobrazí v jiných lidech, daří se jim mnohem hůř obejít pravdu. Ukazují pak mnohé z toho, čím ve skutečnosti jsou. Že to byl můj případ, tím jsem si jist. Nic nevyovídá o tvůrčím člověku tolik, jako jeho dílo.

I Existuje cosi, co by se dalo označit za specificky filmovou krásu, krásu zprostředkovatelnou jen kinematografií. Ve filmu, který má diváka pohnout, nesmí chybět. Byla-li dobře vyjádřena, budeme sledovaný film pociťovat zvlášť hluboce. Věřím, že podstata filmu vězí v této svébytné kinematografické kráse.
Akira Kurosawa